

BERGHE, Constant van den (Aarsele 5 augustus 1808 – Roeselare 26 juli 1895).

Begon zijn loopbaan als gemeentebediende in Aarsele (1824) en klom op tot arrondissementscommisaris van Roeselare-Tielt (vanaf 1847). Beïnvloed door de verlichtingsideeën en door figuren als Claude-Henri de Saint-Simon en J. Ferdinand Toussaint steunde Van den Berghe volop het Hollandse regime wat hem en zijn gezin na de **Belgische Revolutie** in moeilijkheden bracht. Ook na 1830 bleef de orangist Van den Berghe voorstander van progressieve ideeën zoals kosteloos onderwijs, algemeen stemrecht en een rechtvaardig belastingstelsel (**orangisme**). Later zou hij dan ook aanleunen bij de radicaal-progressieve liberalen.

In diverse artikelen en brochures nam Van den Berghe het op voor de Nederlandse taal. In 1841 richtte hij in Tielt een academie voor teken- en bouwkunde op waar onder zijn leiding een groep leerlingen de moedertaal bestudeerde en toneel speelde. Om de Vlaamse belangen te beschermen stichtte hij twee jaar later een nieuw weekblad: *De Thieltenaer*. Tot de belangen van het Vlaamse volk rekende hij naast de taalrechten ook de levensnoodzakelijke heropleving van de textiel- en landbouwsector. Om beide sectoren te steunen nam Van den Berghe allerhande initiatieven. In 1870 richtte hij het liberale weekblad *De Volksvriend* mee op. Bij de parlamentsverkiezingen van 1878 weigerde hij evenwel om onbekende redenen een plaats op de liberale lijst in het arrondissement Roeselare-Tielt.

WERKEN: Artikelen in *Den Vaderlander*; *L'Émancipation*; *Kunst- en Letterblad*; *De Thieltenaer*; *De Volksvriend*; *Maendelyksche Bydragen ten dienste der Landbouwconferencien*; *Revue de l'administration et du droit administratif de la Belgique*; *De Stem der Vlaemsche Landbouwers*; – *Over het nut, de noodzakelykheyd en de toekomst eener school voor teeken- en bouwkunde*, 1840; – *Receuil*

des lettres sur l'industrie linière, précédé d'une adresse aux Chambres législatives, 1843; – Boekske van de Vlaemsche Landbouwer, 1858; – De Stem van de Vlaemsche Landbouwer, 1863; – Questions administratives. Quelques réflexions au sujet du contrôle administratif des commissions d'arrondissement, 1877; – De Volksbanken of coöperatieve krediet-vereenigingen, 1880; – Stad Thielt. Bestuurlijke en Historische Herinneringen, 1890.

LITERATUUR: J. Huyghebaert, 'De jonge Constant van den Berghe van 1808 tot 1847: "Ieveraer voor Volksgeluk"', in *De Roede van Tielt*, jg. 2 (1971), p. 4-21; – id., 'Arrondissementscommissaris (Roeselare-Tielt) Constant van den Berghe en zijn aktie ten bate van de landbouw', in *Rollariensia*, jg. 5 (1973), p. 114-125; – J. Devogelaere, *De slechte jaren 1840-1850 in het arrondissement Roeselare-Tielt*, 1982; – J.M. Lermyte, *Voor de Ziel van het Kind. De schoolstrijd in het klerikale arrondissement Roeselare, 1878-1887*, 1985; – J. Huyghebaert, 'Berghe Constant van den', in *NBW*, XIV, 1992.

FILIP BOUDREZ